

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

V ponedeljek, dne 30. aprila 1934

v proslavo skladatelja

BEDŘIHA SMETANE

ljudski simfonični koncert

na katerem izvaja

pomnoženi operni orkester

simfonični ciklus

Moja domovina

Dirigent: ravnatelj Polič Mirko

Začetek ob 20. uri // Dvorana hotela Union

Bedřich Smetana

1. VIŠEGRAD

V davnih časih je stal na višegradski skali pri Pragi slavni grad čeških knezov. V začetnih zvokih te simfonične slike se spominja skladatelj miističnega narodnega pevca Lumira. Pred njegovimi očmi vstaja vizija Višegrada v vsem njegovem prejšnjem sijaju, z bogato opremljenimi svetišči in ponosnimi stavbami knezov in kraljev iz rodu Přemislidov. Ob zvokih cimbal in trobent se shajajo v grajskih dvoranah junaški vitezi k slavnostnim igram in tekmam; tu se vrstijo v zlatih solnčnih žarkih nepregledne množice bojevnikov k zmagoslavnim bojem in ves Višegrad odmeva navdušenih spevov in vzklikov.

Poleg slave pa opazi pesnik-glasbenik tudi pogubo. V strašnih bojih poruši podivjana strast ponosne stolpe, slavna svetišča in knežje dvorane so na tleh. Namesto prejšnjih slavošpevov doni po gradu žvenket orožja.

Viharji so se poglobili in Višegrad je ostal nemi spomenik svoje nekdanje slave. Iz njegovih razvalin pa se dviga žalostni odmev že davno one-melega speva Lumirovega.

2. VLTAVA

V temni senci Češkega lesa izvirata dva studenčka; prvi žubori veselo in toplo, drugi pa teče hladno in mirno. Bistri valovi skakljajo od kamenčka do kamenčka, oba vreleca se združita in leskečeta v zarji jutranjega solnca. Mali potoček se kmalu razvije v mogočno Vltavo, ki naraste v svojem teku po češki zemlji v mogočen veletok. Tek Vltave nas vodi skozi goste šume, iz katerih se čuje vedno bliže in bliže glas gozdnih rogov, veselo lovsko življenje. Iz šum nas pripelje v ravnino, kjer pleše na njenem obrežju ob poskočni polki vesela družba svatov. Znoči se; v mesečini rajajo vodne vile po srebrnih valovih, v katerih se zrealijo obrisi temnih gradov, pomnikov nekdanje slave Svetojanske ožine. Vltava pada preko nešteto kataraktov, izkopala si je globoko strugo, v kateri se veličastno vali proti »Matuški Pragi«, kjer jo pozdravlja staroslavni Višegrad. Nato pa počasi izginja v daljavo.

3. ŠARKA

Tudi češka zgodovina pozna svoje amaconke, ki so stanovale v tako zvanem Dekliškem gradu. Vodila jih je poleg Vlaste in drugih tudi Šarka.

Prevarana v ljubezni, obljublja strastna Šarka osveto vsem moškim. Nekega dne ukaže svojim družicam, da jo privežejo k drevesu, one pa naj se poskrijejo po lesu, čakajoč njenega poziva.

Z veselo družbo prijaše v te kraje vitez Ctirad. Kar zapazi na drevesu privezано Šarko in v njem vzplamti ljubezen do nje. Odveže jo ter ji razodene svojo ljubezen. Vitezova družba se veselo zabava pri vrčih sladke medice, dokler končno omamljena ne zaspi. Ko Šarka to zapazi, zatrobi na svoj gozdni rog in od vseh strani pridrve skrite amaconke, Šarkine družice ter pobijejo speče viteze.

4. S ČEŠKIH LOGOV IN GAJEV

Karakterističen in neskončno lep opis češke zemlje. Pred očmi sklada-telja se razprostira vsa veličina in lepota češke zemlje in njegovo srce je navdano z nepopisno radostjo in veseljem. Lahen vetrič šumi nad češkimi gozdi, iz daljave pa se približuje narod, ki praznuje svojo slavnost. Nastane vihar, ki pa se mora prav kmalu umakniti navdušenim spevom in plesu. Pravo, pristno narodno veselje obvlada vso prostrano ravan.

5. TABOR

Staroslavno češko mesto, ki je bilo v XV. stoletju sedež in zaščita mogočnih Husitov. Iz njegovega obzidja so odhajale trume resnih bojnikov za vero v krvave bitke pri petju svojega lapidarnega korala: »Kje ste, božji bojovníki...« Veličastnost tega korala je silila v beg in podirala na tla sovražnika, nad katerim so vedno zmagovali Husiti.

6. BLANIK

Po stari češki legendi skriva hrib Blanik v sebi mogočno vojsko. Ko bo Češka v največjih stiskah, takrat pridrvi ta vojska na dan in osvobodi češko zemljo vseh sovragov.

V Blaniku snivajo svoje sanje husitski junaki s svetim Vaclavom na čelu. Blanik pa pokrivajo sočni pašniki, po katerih se pasejo ovce in na katerih se glasijo preproste pesmice pastirskih piščali. Toda prišli so za češko zemljo hudi časi, Blanik se odpira, vitezi v bojni opravi stopajo iz hriba, prinašajoč rodni zemlji tako težko zaželjeno rešitev. In stara slava češke zemlje se vrača v vsem svojem novem sijaju.

